

Denge Ve Dengesizlik Süreçleri 20

– Bayram KAYA · 15 Ekim 2017

Üreten ilişkiler karınca gibi örgütlenme ve iş bölüşümüyle parçalı oluşun çalışması içinde mütekabiliyeti esas alan ittifaklarıyla sürece başlamıştı. Bu girişme içinde rızık sahipliği hakkı yoktu. Olması da olası değildi. Çünkü sistem kişi sahipli aç gözlülük değildi. Girişme kolektif sahipli olmakla bu yol sistemin kendilikten tıkcıydı. Yani çalışana boğaz tokluğu olukla rızıkını ödeyen rızık sahipleri de yoktu.

Üretim ilişkisinin hak edişi mütekabiliyet (karşılıklılık) olan süreçti. Karşılıklılık ilkesi içinde üretmeyen süreç içinde ne, neye göre olduğu belli olmamakla ücret ödenmesine dönüşmüştü. Bu ücret en temel durumuyla boğaz tokluğuuydu. Adına "rızık" denmekle köle dışındaki çalışanlara veriliyordu. Üretim hareketi üretmeye karınca duyarlıklı çalışmasıyla başlanmıştı; ama karınca duyarlı başlangıç; köleci sistemde sürü oluşla devam ediliyordu. Ters olan ve ters giden buydu. Rızık sistemin enfeksiyonuydu.

İnsanları kaygı ya da endişe içinde tutarsanız; o alıcı duruma geçer ve ona her şeyi satarsınız. İşte kazanç ve kâr mantığının temeli budur. Bu nedenle Piyasa ve ticaret, zorunlu üretim hareketinin nedeni olmakla ortaya konmuş ta değildiler. Alıcı ve satıcının buluşması dediğiniz süreç üretim hareketi tarihinden beri birbiri için zaten birbirinin karşılıklı üreten kişilerdi.

Bu kişiler o aşamada birbirini endişe ve kaygı içinde tutan bir sürece girmiyorlardı. Siz bunları sömürü dili ile söylüyordunuz. Bunları serbest piyasa; arz talebin buluşması gibi sakat biçimde ifade etmekle mütekabiliyet ligi unutup; mütekabiliyet içinde olamıyordunuz. Böylece üreten sektörleri tarihe, topluma ve üretim işine yabancılaştırıyordunuz. Kazanç, kâr; zaten üretim için olası olmayan üretim hareketi için değil sömürü unsuru olmakla ortaya konmuştu.

Başlangıç üretim koşulları içinde topladığını ve avını konaklama ortamı içine kadar taşıma işi, iletim işi "ulaştırma işi" türünden eylemler olup zaten sağlatma hareketi içinde bu unsurlarıyla birlikte bunlar vardır. Üretim hareketi yine iletme, güvenlik, ulaştırma işiydi. Bunlar hep birlikte birbirine bağıntı birbiri içinde süreçlerdi. Bunlar üretim hareketi içinde de kendisini çağırın geri bağlanımlar olmakla ortaya konmuştu.

Sistem karşılıklı üretme ve tüketme zorunluluğuydu.

Bu zorunluluk üretileni tüketim alanına ulaştırma işiydi de. Ulaştırma üretim hareketinden ayrı olan, bir kazanç unsuru da değildi. Üstelik avlanıp ta avını geri merkeze ulaştırması yapılmayan bir av sürecinde grup hareketi; daha doğmadan boğulurdu. Bu tarz hizmetler şimdiki zamanın içinde ayrı ayrı uzmanlığın iş ilişkileri oldular. Yani ulaştırma da karşılıklılık içinde sektör hareketidir. Sektörler arası bağıntıdırlar. Sunum; üretim hareketi içinde kâr kapısı değil, ittifakı üretim hareketinin hani neredeyse olmazsa olmazı gibidir.

İlk üretim hareketi bir grup içinde olukla ÜRETİM + TÜKETİMDİR. Süreç epey bir zaman zarfı boyunca üretim +tüketim olukla devam eder. İlk eylemin içinde üretim ve tüketim vardır. Üretimle tüketim bileşik kaplar gibi çalışıyordu. Bir yanda azalan diğer yanda üretime dönüyordu. Diğer yanda üretilen bu yanda mutlaka karşılığı olan tüketimdi. Üretim ve tüketim arasındaki olası boşluk devinmesi henüz fark edilip te sürece türlü türlü halleriyle öznel anlamalı bağıntılı olaylar olamıyordu.

İkinci üretim hareketi gruplar arası girişme iradesiydi. Grupların birbirleri için de ürettikleri bir adım içinde ürünlerin değişilmesi olan takaslar hareketiydiler. Yani ikinci üretim hareketi ürünlerin birbiri ile takaslıdır. ÜRETİM + TAKAS + TÜKETİMDİ. Bir grubun kendi üretim alanı içinde önce kendi grubu ya da sektörü için üretmesi vardı. Sonra da farklı kullanım değeri üreten sektörler arası totem grupların tüketimleri için yapılan "üretimler vardı". Üretim hareketi kendi tüketimi için üretim + karşı grubun ürettiğini de tüketmek için üreten gruptu. "Üreten grubun" açlığı, sefaleti, yokluğu, işsizliği, olur mu? Dahası gruplar kendi ürünlerini takasa sokmakla grupların iradesizliği olur mu?

Üretimle, tüketim arasındaki boşluk devinmesinin içi takas edilme anlamıyla dolduruldu. Takas üretimin zorunlu nedeniydi. Üretimle tüketim arasındaki görünmeyen boşluk devinmesinin yokluğu; içinin takas eylemiyle doldurulması nedenle yokluktan varlığa geçti. Görünür zorunlu bağıntı oldu. Üretimle tüketim arası boşluklu yapı süreçleri; takas, girişme, sürtüşme, çelişki gibi kendilerine özgü zorunlu bağıntılı olaylarla genişledi. Tüketim; bu tarz olayların bağıntı süreçler nedeniyle; biraz gecikmeye başlamıştı. Ulaştırma grupları için ulaştırma olmaktan çıkıp; gruplar arası ulaştırma olmakla yeni olan anlamına büründü.

Üretim hareketinin üçüncü aşaması köleci sistemle başladı. Üretim tüketim hareketi arasındaki boşluk devinmesi yapay anlam bağıntılarıyla dolduruldu. Kolektif sahiplikler gibi zorunluluklar bu yapay anlam bağıntıları içinde öncelikle El malı; El mülkü oldu. Sürece El sahipliği türünden EL HAKKI; EL PAYI gibi asalak olucuların illüzyonları içine sokuldu.

El Mülkü olan kolektif sahiplik; El takdiri olukla kimi kişiler üzerine zimmetlenen rızık dağıtım anlayışı olmanın hülle yoluyla kolektif sahiplik, kişi sahipliğine çevrildi.

Takasın anlamı sapmıştı. Artık takas, takas olmaktan çıkacak. Üretim hareketi El mülkü üzerinde; El için el takdiriyle; El'e çalışma yapılmakla; El için çalışma, El için kesme, El dilediği için tüketme olmanın üretim hareketine dönüşecekti. Üretim-tüketim hareketi artık karşılıklı mütekabiliyet esaslarına göre yapılan üretim hareketi olmaktan çıkmıştı. Zorunluluklar El'in isteği ve dileği olan şeylerdi!

Takas; kâr kazanç, rant, fiyat, kira gibi anlamlara dönüşmekle üretim tüketim El Hakkı kazançtı. El içindi. Karşılıklı yapılan üretim-tüketim hareketi; El'in dilemesi olan, El iradeli kâr ve kazanç için yapılan sünnetlerdi! El dilemezse yaprak bile kıpırdamazdı. Kârı da, zararı da siz yapıyor görürseniz de El,

takdiriydi. Üretim tüketim hareketi nesnel oluktan çıkıp, El dilemesi içinde yapılan kodlamalara göre olan olaylara dönüşmüştü.

El takdirli köleci sistemin uzun süreçler evrimi içinde oluşan gelişmeleri içinde şimdi ne vardı? Takas yerine El'in dilemesi olan paraya dönmüştü. El'in üreten ilişkiler üzerine anlam olmasının yanına bir de para anlam ilişkisi olan "El'in para ve El'in servet tipi olan MAMON takdiri" vardı.

Takas yerine para girmişti. Diğerleri de aynı gibi görünse de hem aynı değildi. Hem de üretim hareketi üretim hareketi olmaktan çıkmıştı. Üretim hareketi El için yapılan ibadete dönmüştü. Öyle ki gemi azyaya alan süreç; üretimin zorunlu olan yanını gizlemek için "çalışmak ibadettir" diyecekti. "Çalışmak, kazanmak" üretim hareketi olmaktan çıkıp başlı başına bir ibadet olmuştu. Bunun zorunlu sonucu olarak ta kazanma işi bir sömürme ve kölelik olduğuna göre; sömürme ve kölelik te ibadetti. Zorunluluk ve nesnellüğün yeri El olmakla; şimdi zorunluluğun ve üretimin yerine yellere esiyordu.

Şimdi PARA + MAL+ PARA vardı. Yani KAZANÇ + Kazanç için alınan üretilen MAL + satıldıktan sonra artmış olan PARA vardı. Sattıktan sonra mal artmıyordu. Ürün ya da üretim artmıyordu. Endişesi duyulan malı alacak paranın; üretilmeden satın alacağı mal sayısı artıyordu. Yani üretmeden sömürü artıyordu. Yani üretmeden tüketme artıyordu. Üretmeden tüketmek için üretenin emek gücüne sahip olma artıyordu. Yani paranın satın alma illüzyonlu oyunları artıyordu.

İnşası içinde üretim tüketim olan ortam içinde tüketildikçe artmayan; arttıkça da tüketilmeyen süreçler. Endişe içinde depolanmakla artan tüketen süreçler gibi sanal bir işlem görmeye başladı. Üretim tüketim enflasyonlarıyla tüketilmeyenler eritildi, üretilmeyenler üretildi. Artıp azalmayan süreçler içinde süreç nasıl artan azalan olmakla birlikte; artanla, azalanları ayarlayan para olmuştu.

Artma azalma süreçlerini sanal ve aldatan put olukla ayarlayan parayı finansörler nerede, nasıl edindiyse edinmişlerdi! Şimdiki sistemin içinde sistem kolektif üretim üzerine olduğu halde sanki bunlar yokmuş gibi sistem içinde kolektif üreten emek gücü, filan yok gibi gösteriliyordu. Sanki önce para varmıştı da; üretimi de para başlatmıştı (!)

Para sahibi kazanarak hayırlı kazançla (ne demekse) şükür ibadeti yapıyordu. Bir liralık ürün değeri olan mal üç liraya satılırsa hayırlı kazanç oluyordu. On liraya satılırsa hayırsız kazanç oluyordu. Burada oyun şuradaydı.

Üretim değeri 1 liralık üretim olmakla bir liralık üretimin de değiştirme değeri 1 lira oluyordu. Değişilen şeyde tüketim olukla bitiyordu. Üretilen bittiği halde elinizde hala bir liralık tüketim alacak olan bir lira duruyordu.

Üretmemiştiniz ama üretmiş gibi bir liralık değiştirme değeri olan para elinizde durup duruyordu. İşte süreç burada doğru yönetilmemekle; para üzerinde türlü oyunlar oynanıyordu. Mal nasıl oluyor da 1 lira

üzerinde 2 liraya satılmakla hayırsız kâr olmuyor da; bir liralık değıştirme değeri onun üç ya da on lira olması ile mi hayırsız kazanç oluyordu?

Ya da şöyle söyleyeyim. Siz bir kundura ürettiğiniz halde. Size verilen bir lira bir kunduranın üretim değeri olan paradır. Yani sektöre bazda kunduranın buğdayla değışilecek olan takas değeri karşılığıdır. Kundura giyilmekle, buğday yenmekle tüketilir. Oysa sektörlerin elinde hala kundura ve buğday değışecek bir liraları vardır. Yani ürünler kullanılmakla tüketilmişti ama para tüketilememişti. Para verip kundura almakla buğday üretenin elinde bir kundura var. Buğday üreten bunu giyip tüketecekti. Ama öyle olmuyor.

Kullanıldıkça tüketilmeyen tek nesne değıştirme değeri olukla paranın yeniden alım gücü olukla elinizde kalması illüzyonuydu. Paranın kullanıldıkça tükenmez olma yansıması; paranın kullanıldıkça tükenmeyen boşluk devinmesi para adamlığına geçişi (burjuvaziyi) doğurmuştu.

Artık para burjuva dediğimiz para adamlarının hünerli kullanımı oldu. Bir liralık kundura nasıl oluyorsa üç liraya satılıp hayırlı kazanç olarak elinizde üç kundura parası oluyordu. Hâlbuki ne üç kundura üretilmiştir. Ne de ortada üç kundura vardır. Ortada olmayan iki kundura, sizin hayırlı kazancınız! İşte sakat mantık (kasıtlı-bilinçli ve sömürü olan mantık) burada.

Bir kundura üretilmişken sizin elinizde üç kundura alacak kadar para olmakla, karşılığı olmayan; karşılığı üretilip çalışılmayan para (enflasyon) size kazanıyordunuz. Bir liralık değıştirme değeri üç kundura alıyorsa; bir liralık değıştirme değeri 33 kuruşluk fiyata düşmüş demektir. Fiyat değıştirme değeri değildir. Oysa sektörler yine bir liralık değıştirme değeri ile bir liralık buğday üretir. Bir liralık değıştirme değeri karşılığında buğday; bir liralı kundura üretir.

Bu şu demek siz kundura üretiyorsunuz. Bunu artıp azalmayacak olması yanında köleci sistemde kazanç ortaya konmakla bir liralık değıştirme değeri; kazanç karşısında parayla fiyatlanıyordu. Takas yerine para ve fiyatlanma adı altında ali cengiz oyunu oynanıyordu.

Size para veren (üretmeyen, sadece para sahibi olan) paranın değıştirme değerini fiyatlama olukla elinde tutmaktadır. Bir liralık değıştirme değeri; neye göre olduğu belli olmayan türlü oyunların fiyatlama içinde oluşan bir durumla (siz diyeceksiniz ki geçimi için) üç liraya satılmakla üç liralık değıştirme değerine sahip olur.

Yani siz bir kundura üretirken, fiyatlama yapan para yüzünde bir liralık değıştirme değerinin 33 kuruşluk değıştirme ve kullanma değerine sahip oluyordunuz. Bir liralık ürettiğiniz değıştirme değerinin 77 kuruşluk değıştirme değeri de fiyatlama yüzünden buhar olup gidiyordu.

Kısacası siz bir liralık değıştirme değeri üretiyorsunuz. Bir liralık ta karşı tarafa değıştirme değeri ürettiriyordunuz. Ama siz ürettiğinizin karşılığı olan bir liralık tüketimi, fiyat oyunları yüzünde

yapamıyordunuz. Yani üretim hareketinin hiç bilmediği durumla yoksullaşıyordunuz.

Fiyatlama üretim hareketi içinde değildi. Onun için yoksullaşıyordunuz. Oysa ister hizmet sektörü olsun ister reel sektör olsun; kazanç üretim hareketi olmamakla reel sektörün üretimi içinde zaten fiyatlama ve kazanç olmayan hizmet sektörü; karşılığı üretilen kullanım değeri olukla vardır. Reel sektör içinde; hizmet sektörünün kullanım değeri için de üretim yapıldığına göre; hizmet sektörü ayrıca ve ikinci bir kes bir kazanç ve fiyatlanması olmayacaktı.